

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Mevr. A. Visser
Telefoon 5113555 E-mail: avisser@haarlem.nl
STZ/MGT Reg.nr. 2009/106428
bijlage
B & W-vergadering van 23 juni 2009

Onderwerp

Reactie Rekenkamercommissierapport “Waar voor je
gemeenschapsgeld?”

DOEL: Besluiten

De Rekenkamercommissie is een instrument van de raad dat erop gericht is raadsleden te ondersteunen in hun controlerende taak. De Rekenkamercommissie onderzoekt of het gemeentebestuur het afgesproken beleid rechtmatig doelmatig en doeltreffend uitvoert. De commissie kan op verzoek van de raad of op eigen initiatief een onderzoek instellen. Elk onderzoek wordt afgesloten door het uitbrengen van een rapport aan de raad.

Het rapport “Waar voor je gemeenschapsgeld?” is op initiatief van de Rekenkamercommissie uitgevoerd. De Rekenkamercommissie heeft haar oordelen en aanbevelingen aan de Commissie Samenleving aangeboden. De commissie Samenleving heeft het college gevraagd met een reactie te komen. De nota wordt ter bespreking voorgelegd aan de Commissie Samenleving. Het betreft de opvolging van een toezegging door de portefeuillehouder aan de Commissie Samenleving.

B&W

1. Het college besluit tot vaststelling van de reactie op het Rekenkamercommissierapport.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit. In overleg met de Rekenkamercommissie wordt de communicatie over het onderzoeksrapport bepaald.
4. Het besluit van het college wordt ter bespreking voorgelegd aan de commissie Samenleving

COLLEGE BESLUIT

Onderwerp: Reactie Rekenkamercommissie rapport “Waar voor je gemeenschapsgeld?”

Inleiding

In maart 2009 heeft de Rekenkamercommissie het rapport “Waar voor je gemeenschapsgeld?” opgeleverd. Tijdens de vergadering van de Commissie Samenleving van 14 mei 2009 is aan het college om een reactie op het rapport gevraagd.

Besluitpunten college

1. Het college besluit tot vaststelling van de reactie op het Rekenkamercommissie rapport.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit. In overleg met de Rekenkamercommissie wordt de communicatie over het onderzoeksrapport bepaald.
4. Het besluit van het college wordt ter bespreking voorgelegd aan de commissie Samenleving

Beoogd resultaat

Met de reactie op het Rekenkamercommissierapport “Waar voor je gemeenschapsgeld?” wikkelt het college een toezegging af aan de Commissie Samenleving (toezegging 1259). Inhoudelijk geeft het college de Commissie Samenleving het signaal af dat voortvarend wordt gewerkt aan de verbetering van de aansturing van welzijnsorganisaties.

Argumenten

Geen

Kanttekeningen

Geen

Uitvoering

Voor de uitvoering wordt verwezen naar de planning zoals opgenomen in de reactie.

Bijlagen

De reactie op het Rekenkamercommissierapport “Waar voor je gemeenschapsgeld?” is bijgevoegd.

Het college van burgemeester en wethouders

Retouradres Postbus

Rekenkamercommissie
Stadhuis
Grote Markt 2
Haarlem

Datum 23 juni 2009
Ons kenmerk STZ/MGT/2009/106428
Contactpersoon Annemiek Visser
Doorkiesnummer 023-5113555
E-mail avisser@haarlem.nl
Onderwerp Reactie op rekenkamercommissierapport "Waar voor je gemeenschapsgeld?"

Geachte Commissie,

Wij hebben het rapport over het door u opgestelde onderzoek naar de aansturing van welzijnsorganisaties met bijzondere aandacht gelezen. Met u moeten wij constateren dat dit onderwerp al sedert 2003 op de agenda staat. Wij zijn verheugd dat u na het "ventileren van kritiek" systematisch aandacht besteedt aan mogelijke verbeteringen. Graag slaan wij samen met u deze weg in.

De rapportage geeft een goede weerslag van kansen en bedreigingen in de sturing, beheersing, verantwoording en toezicht (Governance : Goed Bestuur) en de professionaliteit van de uitvoeringsorganisaties en de gemeente Haarlem zelf. Met name uw aanbevelingen over het falen van en de geconstateerde verregaande complexiteit van het huidige sturings- en beheersingsinstrumentarium, waarbij niet vertellen, maar (vooraf) tellen het credo lijkt, spreken ons erg aan.

Uw conclusies en aanbevelingen sporen met de gedachtegang van de projectgroep "Nieuw Welzijn". De projectgroep neemt de WMO als uitgangspunt. Kernbegrippen hierbij zijn zelfstandig bestaan, sociaal netwerk, collectieve voorzieningen en individuele ondersteuning. Zowel de vertaling naar de partners in de stad als naar de gemeentelijke organisatie worden in de visie uitgewerkt. In deze reactie is de planning op hoofdlijnen opgenomen. De eerste resultaten mag u na de zomer verwachten.

In het verlengde van het "denken van uit de WMO" verwijzen wij u naar de aanbevelingen van de projectgroep informatiewaarde ten aanzien van de programma's drie en vier. Op korte termijn (23 juni a.s.) worden verbetervoorstellen voor deze programmateksten aan de projectgroep voorgelegd.

Wij hopen met deze reactie te laten zien voor u een vertrouwenwekkend pad in de zijn geslagen.

Reactie op aanbevelingen

Hieronder gaan wij kort in op de concrete aanbevelingen uit het rapport en de reactie daarop van uw commissie.

1. De aanbevelingen onder een helder en bruikbaar beleidskader zijn input voor het project “Nieuw Welzijn”. Een apart kopje in onze reactie betreft de werkwijze ten aanzien van de prestatieplannen 2010. Centrale thema’s daarbij zijn:
 - Minder bureaucratie : Professioneel, maar niet nodeloos ingewikkeld
 - Meer resultaat : Niet tellen maar vertellen
 - Vraaggericht in plaats van aanbodgericht

Voor de verdere aanpak wordt verwezen naar het kopje prestatieplannen.

2. In de afgelopen periode is veel geïnvesteerd in de kwantiteit en kwaliteit van de ambtelijke organisatie op het gebied van het subsidieproces. Het subsidiebureau binnen Stadszaken is goed op poten gezet en de ondersteuning aan de lijnorganisatie verloopt goed. In het kader van het Ontwikkelingsprogramma Stadszaken wordt op dit moment binnen de hoofdafdeling Stadszaken een leergang ontwikkeld om het kennisniveau en de kwaliteit van de medewerkers te verhogen. De leergang start juni 2009. Deze leergang heeft als doelgroep alle beleids- en accountmedewerkers te beginnen bij Stadszaken. Binnen de leergang wordt met name gefocust op algemeen kennisniveau, rolduidelijkheid (richting o.m. partners en bestuur, maar ook binnen de organisatie opdrachtgever, eigenaar en toezichthouder) bestuurlijke slagkracht en strategisch denkniveau. Wij denken met deze leergang opvolging te geven aan de eerste aanbeveling.
3. Wij nemen uw aanbeveling niet over om te komen tot een centrale raad van toezicht. Wij zijn van mening dat met de afspraken in de nota Verbonden Partijen (nota n.a.v. onderzoek sturen en beheersen verbonden partijen) en de uitwerking daarvan het gemeentelijk toezicht voldoende is geborgd. Daarenboven is de verwachting dat Wetsvoorstel maatschappelijke onderneming deze zomer in werking treedt. Deze wet kan ook gevolgen hebben voor de stadsdeelorganisaties.

Onderzoek sturen en beheersen verbonden partijen

In 2008 heeft doelmatigheidsonderzoek, zoals bedoeld in artikel 213a van de Gemeentewet, plaatsgevonden over het sturen en beheersen van verbonden partijen en (grote)gesubsidieerde instellingen. Op dit moment worden de aanbevelingen van dit onderzoek geïmplementeerd (zie ook brief aan commissie bestuur CS/SB/2009/5879). Het betreft de volgende aanbevelingen:

- De analyse van de verschillen tussen de gewenste situatie volgens de nota en de feitelijke situatie
- Het invoeren risicomangement voor verbonden partijen en gesubsidieerde instellingen

- Het aanpassen van de werkwijze aan de nota Verbonden partijen in Haarlem.

Wetsvoorstel maatschappelijke onderneming

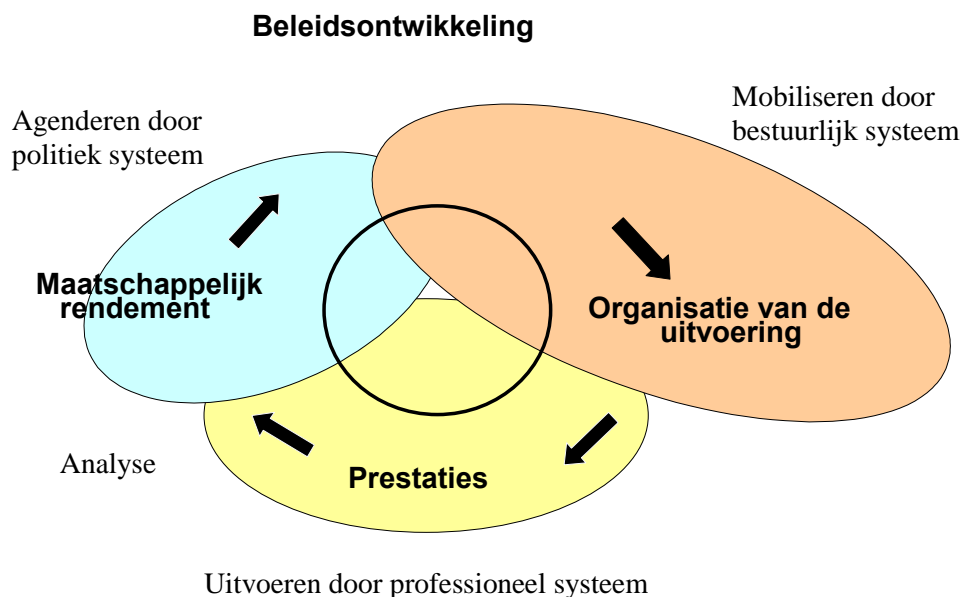
Naar verwachting treedt in 2010 het wetsvoorstel maatschappelijke onderneming in werking. De maatschappelijke onderneming heeft naast een bestuur een raad van toezicht en een belanghebbendenvertegenwoordiging.

Bij in werking treding van deze wet verandert alleen iets als de instellingen daar zelf voor kiezen. Instellingen kunnen, naast de stichting en de vereniging, kiezen voor de nieuwe rechtsvorm van maatschappelijke onderneming. Deze nieuwe rechtsvorm geeft de instellingen de mogelijkheid zich beter als onderneming te uiten. De nieuwe rechtsvorm is bedoeld voor:

- Onderwijsinstellingen
- Zorginstellingen
- Woningcorporaties (volkshuisvesting)
- Andere instellingen in de semi-publieke sector

Deze instellingen hebben zich ontwikkeld van kleine door vrijwilligers bestuurde organisaties naar grote, complexe, professioneel geleide organisaties met grote belangen. De nieuwe rechtsvorm sluit aan op deze ontwikkeling.

4. Het risico dat uitvoerders beleidsmakers worden en andersom heeft eveneens onze aandacht. Dit laat onverlet dat de uitvoeringsorganisaties een rol hebben in de probleemanalyse op wijkniveau. Zij zijn immers voor een groot deel de oren en ogen van de wijk. Onderstaande figuur geeft schematisch de beleidscyclus, de te onderscheiden rollen en hun onderlinge relatie weer.

5. Een professioneel –maar niet nodeloos ingewikkeld- proces van subsidieverstrekingen is onze inzet voor de visie Nieuw Welzijn (langere termijn) en de prestatieplannen 2010 (korte termijn).

Visie Nieuw Welzijn

“Ontmoeten, verbinden en meedoen: beleidsplan maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Haarlem 2008-2011” is de basis voor de verdere uitwerking van de visie. Centraal bij deze uitwerking staat de analyse van de gemeentelijke vraag. Daarnaast worden zowel de vertaling naar de partners in de stad als naar de gemeentelijke organisatie in de visie uitgewerkt. Onder meer wordt aandacht geschonken aan:

a) Langetermijnvisie op welzijn

Wat is de functie van het welzijnswerk in relatie tot de doelstellingen uit de Wmo? Het uitgangspunt hierbij is denken en organiseren conform de Wmo-piramide.

b) Sturing op, en zichtbaarheid en doelmatigheid van, het welzijnsbeleid

Wat doen de welzijnsorganisaties? Doen zij wat nodig is? Hoe maken we dit inzichtelijk?

c) Experimenten

d) Accommodatiebeleid

Ad b Prestatieplannen 2010

Binnenkort bepaalt de gemeente haar subsidie aan de SDO's voor 2010. We zijn voornemens dit te doen op basis van prestatieplannen die beter dan voorheen inzicht geven in het werk van de SDO's. Om een eerste slag in de benodigde kwaliteitsverbetering op korte termijn te realiseren wordt op 29 juni een bijeenkomst georganiseerd met vertegenwoordigers van de gemeente Haarlem en de drie stadsdeelorganisaties. Doel van deze bijeenkomst is het zoeken van een gemeenschappelijke taal, in lijn met de vierde aanbeveling uit uw onderzoek denken wij dat de stadsdeelorganisaties een waardevolle input

hebben voor onder meer de probleemanalyse van de stadsdelen en oplossingen daarvoor.

Als centrale uitgangspunten worden gehanteerd:

- Minder bureaucratie : professioneel, maar niet nodeloos ingewikkeld
- Meer resultaat : sturen op maatschappelijke effecten
- Vraaggericht in plaats van aanbodgericht

Ad d Accommodatiebeleid

In januari 2009 is op ons verzoek een onderzoek gestart naar de haalbaarheid en wenselijkheid van de overdracht van het beheer en de exploitatie van welzijnsaccommodaties van de welzijnsorganisaties naar een professionele beheersorganisatie zoals SRO.

Het doel van het onderzoek was tweeledig:

1. Voor welzijnsorganisaties is het efficiënt beheren en exploiteren van accommodaties geen kerntaak, voor SRO wel. Overdracht van deze taak aan SRO biedt welzijnsorganisaties de mogelijkheid zich meer te focussen op hun kerntaken.
2. Het onderzoek levert mogelijk een bijdrage aan de opdracht om de orderportefeuille van SRO uit te breiden.

In de maanden maart en april heeft een inventarisatie plaatsgevonden. Daarnaast heeft met de drie organisaties en met SRO een gesprek plaatsgevonden. U vindt de voornaamste conclusies uit de inventarisatie in de bijlage.

Planning visie op hoofdlijnen

September – Oktober

- Presentatie visie College
- Presentatie visie aan RKC en WMO raad

Oktober

- Presentatie visie Commissie Samenleving

November

- Presentatie visie Raad

Tot slot

De komende tijd wordt veel geïnvesteerd door en in het welzijnswerk, de gemeentelijke organisatie en de partners in de stad. Wij zien er naar uit dit in open dialoog samen met u en overige betrokkenen vorm te geven.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. W.J. Sleddering

mr. B.B. Schneiders

Bijlage conclusies en aanbevelingen accommodatiebeleid

In januari 2009 is op ons verzoek een onderzoek gestart naar de haalbaarheid en wenselijkheid van de overdracht van het beheer en de exploitatie van welzijnsaccommodaties van de welzijnsorganisaties naar een professionele beheersorganisatie zoals SRO.

Het doel van het onderzoek was tweeledig:

3. Voor welzijnsorganisaties is het efficiënt beheren en exploiteren van accommodaties geen kerntaak, voor SRO wel. Overdracht van deze taak aan SRO biedt welzijnsorganisaties de mogelijkheid zich meer te focussen op hun kerntaken.
4. Het onderzoek levert mogelijk een bijdrage aan de opdracht om de orderportefeuille van SRO uit te breiden.

In de maanden maart en april heeft een inventarisatie plaatsgevonden. Daarnaast heeft met de drie organisaties en met SRO een gesprek plaatsgevonden. De voornaamste conclusies uit de inventarisatie zijn:

Kerntaak of niet?

In tegenstelling tot het in de projectopdracht geformuleerde uitgangspunt, dat het beheren en exploiteren van accommodaties geen kerntaak is voor stadsdeelorganisaties, geven alle stadsdeelorganisaties aan het exploiteren en beheren van accommodaties weldegelijk als hun kerntaak te beschouwen. De gemeente moet zich hierover nog een visie vormen.

Eigendomssituatie accommodaties en huursommen

- Van de 31 accommodaties zijn er 18 in eigendom bij de gemeente Haarlem. De overige 13 accommodaties zijn in eigendom van woningcorporaties of particulier eigendom. De overdracht van het beheer en de exploitatie van de accommodaties zou zich in eerste instantie richten op de 18 bij de gemeente Haarlem in eigendom zijnde accommodaties.
- Voor niet alle accommodaties wordt een kostprijsdekkende huur in rekening gebracht. In een aantal gevallen wordt –al dan niet tijdelijk- geen huur in rekening gebracht.

Overdracht SRO

- Gemengde functies (beheerder/conciërge en activiteitenbegeleiding) komen veel voor en kunnen niet gemengd aan SRO worden overgedragen.
- SRO werkt (in principe) niet met vrijwilligers in relatie tot het beheer van vastgoed. Veel van het beheer en de exploitatie van accommodaties komt op dit moment tot stand door inzet van vrijwilligers.
- SRO exploiteert in beginsel niet risicodragend. Dat wil zeggen dat tekorten op de exploitatie van accommodaties(achteraf) door de subsidiegever moeten worden opgebracht.

Accommodatiebeleid en subsidiebeleid

- Discussie over (herinrichting) accommodatie beheer vraagt nadrukkelijk ook visieontwikkeling op de rol van maatschappelijke voorzieningen (gebouwen) in een leefgebied.
- Een deel van het subsidie van de welzijnsinstellingen wordt besteed aan het tekort op de exploitatie van accommodaties. Dit betekent niet automatisch dat de kosten van beheer hoog zijn. Zo bepaalt de aard van de accommodatie (ligging, aanwezigheid lift e.d.) voor een groot deel de bezettingsmogelijkheden en dus de bezettingsgraad en de inkomsten.
- Tot slot heeft de gemeente Haarlem onvoldoende zicht op de huurders en de (hoogte van de) door de stadsdeelorganisaties in rekening gebrachte huur.

Uit de 1e inventarisatie blijkt dat de overdracht van het beheer en de exploitatie van welzijnsaccommodaties van de welzijnsorganisaties naar een professionele beheersorganisatie zoals SRO (vooralsnog) geen optie is. Als onderdeel van de welzijnsvisie van de gemeente Haarlem dient er een visie op accommodatiebeleid te worden geformuleerd. Grofweg in de volgende processtappen:

Wat wil je

- Visie op welzijn (doelgroepenbeleid)
- Verhuurbeleid stadsdeelorganisaties (tarievenbeleid, vrijwilligersbeleid)

Wat heb je daarvoor nodig

- Locaties (o.m. spreiding en aantal accommodaties en aantal m²)
- Oplossing tijdelijke locaties (o.m. flinty's) en huursomproblematiek

Wat kost dat

- Inzicht in kosten en baten
- Efficiencyonderzoek stadsdeelorganisaties

Wie betaalt dat

- Huurders
- Gemeente Haarlem
- Overige (Rijks en Provinciale) subsidies
- Overige opties (partnerschap woningcorporaties)